

Resumé

Předmětem této bakalářské práce jsou incipity vybraných českých románů dvacátého století. Jedná se o práci z naratologie. Záměrem bylo analyzovat konkrétní románové začátky, pokusit se o jejich interpretaci, určit, co signalizují, a naznačit souvztažnost incipitu k celému dílu.

První kapitola se zabývá románovými začátky obecně. Autor práce zde chce poukázat na teoretická východiska, která se stanou základem pro rozbor incipitů vybraných románů. Nejdůležitější je vymezení pojmu *incipit* jako vstupu do textového světa. Je to hranice mezi fikcí a realitou. Úlohou incipitu je vtáhnout čtenáře do fiktivního světa románu. Incipit přestává být incipitem v místě, kde je již čtenář zcela ponořen do textového světa, kde již není cesta zpět.

Každá z následujících kapitol se zabývá jednotlivě incipity těchto románů: *Temno*, *Markéta Lazarová*, *Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války*, *Hordubal*, *Zbabělci*, *Příběh inženýra lidských duší*, *Nesnesitelná lehkost bytí a Obsluhoval jsem anglického krále*.

Při práci bylo třeba dodržovat odstup od znalosti celého díla a rozebírat románové začátky z pohledu čtenáře, který čte text románu poprvé. Teprve až ve druhém plánu bylo možno vztahovat význam incipitu na kontext celého díla.

Rozebírané incipity ve velké většině signalizovaly žánrový kód díla. U Čapkova *Hordubala* nebyl v incipitu naznačován žánr dodržen. U Škvoreckého *Příběhu inženýra lidských duší* nebyl žánr naznačován vůbec.

Kromě románu *Příběh inženýra lidských duší* incipity také obsahovaly nějaké projevy vypravěče a byla hned na začátku naznačována modifikace vypravěče, která byla v případě Čapkova románu v průběhu vyprávění pozměněna.

Všechny zkoumané románové začátky byly svými významovými kvalitami důležité pro utváření smyslu celého díla.

Výsledkem práce je potvrzení toho, že incipit v umělecké literatuře, zde konkrétně v románu, nese obrovský významový potenciál, který se plně projevuje (zpravidla v souladu, někdy však i kontrastně) v kontextu celého díla.